

Pesten. Gedaan ermee!

Pesten begrijpen en
(beter) aanpakken.
School en ouders op één lijn.
Deel 2

OXO Alken
28 november 2007

Gie.deboutte@law.kuleuven.be

WELKOM!

- Wat is blijven hangen?
- Vragen?
- Kritische of andere bedenkingen

Richtingwijzers uit de eerste infoavond

- Pesten hoort erbij maar is ontoelaatbaar: daarom 'STOP!'
- COMMUNICATIE is noodzakelijk
- Dit lukt niet zonder VEILIGHEID & VERTROUWEN
- Kinderen en jongeren rekenen op ons als vertrouwenspersoon en als opvoeder: PASSIVITEIT SCHAADT
- GELOVEN IN VERANDERING: naast sturen, ook steunen en stimuleren
- HERSTELGERICHTE AANPAK > bestraffende aanpak

Menu voor vandaag

- School en ouders hebben elkaar nodig
- Sleutels voor een goede samenwerking
- Vijf pedagogische vaardigheden die het verschil helpen maken
- Preventie van pestproblemen:
'verbondenheid' wijst de weg
- *Pauze*
- En wat als er wordt gepest?
- Vraagstelling

1. School en ouders hebben elkaar nodig

- Als opvoeders die samen betrokken zijn op dezelfde kinderen/jongeren
- Als bevoorrechte vertrouwenspersonen: aanvullende kijk en informatie
- Als deskundigen op hun terrein
- Als 'contractanten'
- Als leden van de (school)gemeenschap

2. Sleutels voor een goede samenwerking

- Respect voor mekaars rol en deskundigheid (ieder zijn terrein)
- Probleemloos bruggen slaan
- Bij probleemgesprek:
  - Respect tonen
  - 'Invoegen' & 'toevoegen' (R. Prenen & M. Wysmans)
  - Zorg voor het kind/de leerling staat centraal (= gemeenschappelijk doel!)
- Gedeeld pedagogisch handelen (waarden & stijl sluiten op elkaar aan)

3. Vijf pedagogische vaardigheden die het verschil helpen maken

---

- Jo Voets:

‘sturen’ – ‘steunen’ – ‘stimuleren’

- // Patterson: vijf pedagogische vaardigheden:

- Grondhouding van ‘graag zien’
- Positieve waardering tonen
- Probleemoplossend (leren) handelen

-
- Regelduidelijkheid en disciplineren
  - Monitoring (van nabij volgen)

4. Preventie van pestproblemen: 'verbondenheid' wijst de weg

- Terug naar onze schooltijd...
  - Onze ervaringen met tucht en discipline...
  - Positieve schoolervaringen?

↳ Wat leren we hieruit?
- 'De-link-wentie': ook in pestsituaties is er 'geen band'

4. Preventie van pestproblemen: 'verbondenheid' wijst de weg

- Verbondenheid =
antwoord op 'de-link-wentie'
*'zich bewust zijn van het feit ge-link-t of
verbonden te zijn met ...'*
- banden herstellen, ontwikkelen en
versterken (voor en na problemen)
- Verbondenheid in vijfvoud

Verbondenheid met :

zichzelf

de ander(en)

**voorwerpen,
materialen**

**de groep,
samenleving,
cultu(u)r(en)**

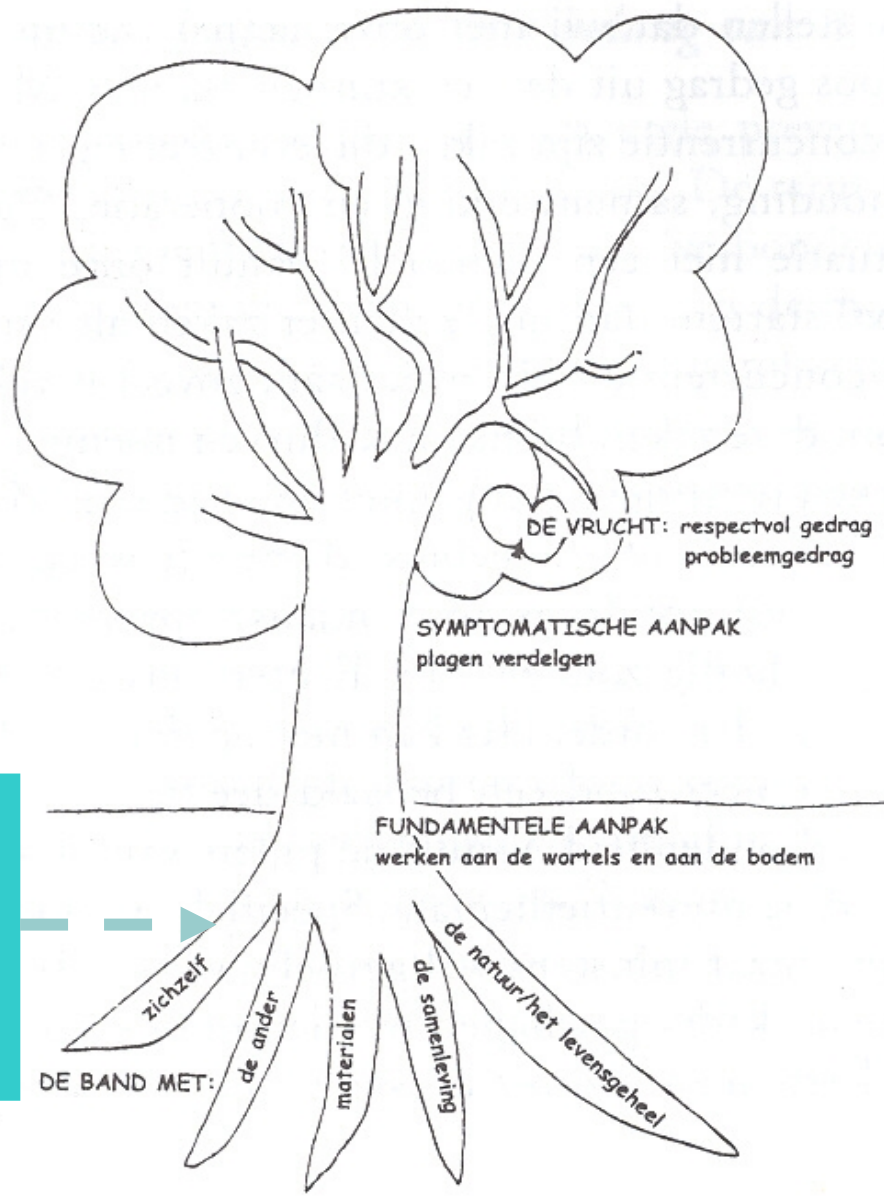
**levensgeheel,
de natuur(lijke)
kringloop**

4. Preventie van pestproblemen: 'verbondenheid' wijst de weg

- Waar mikken we op?
  - 'koest houden' (symptoombestrijding)
  - sturen – steunen – stimuleren
  - basis leggen voor een positieve basisattitude ('altijd en overal')
- Blijven inzetten op de persoonlijke
groeikracht
(basisbehoeften – veerkracht -
verbondenheid)

Inspelen op
behoefte =
groeikracht
voeden

Uit balans...

JONGERE

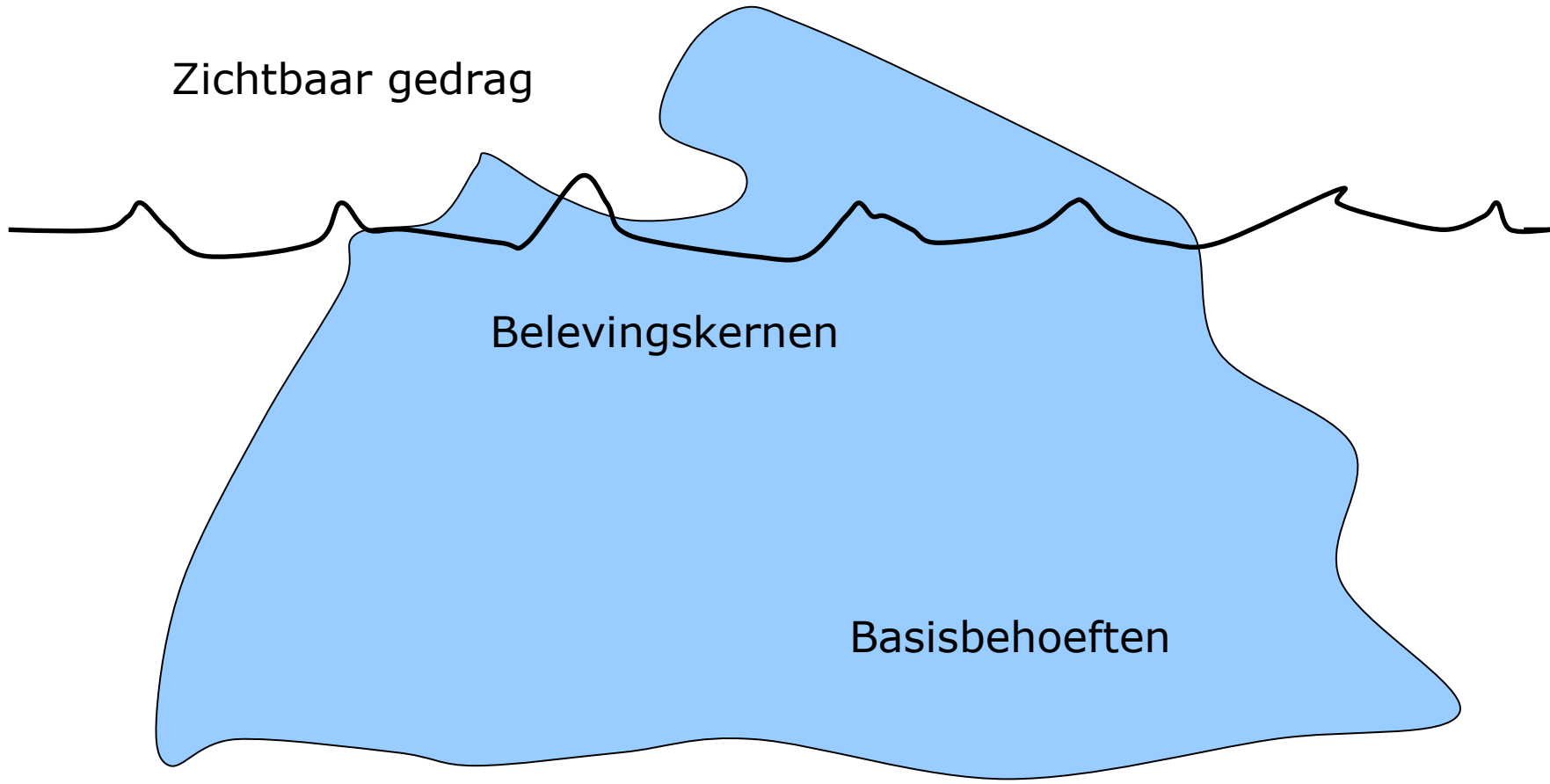

OMGEVING

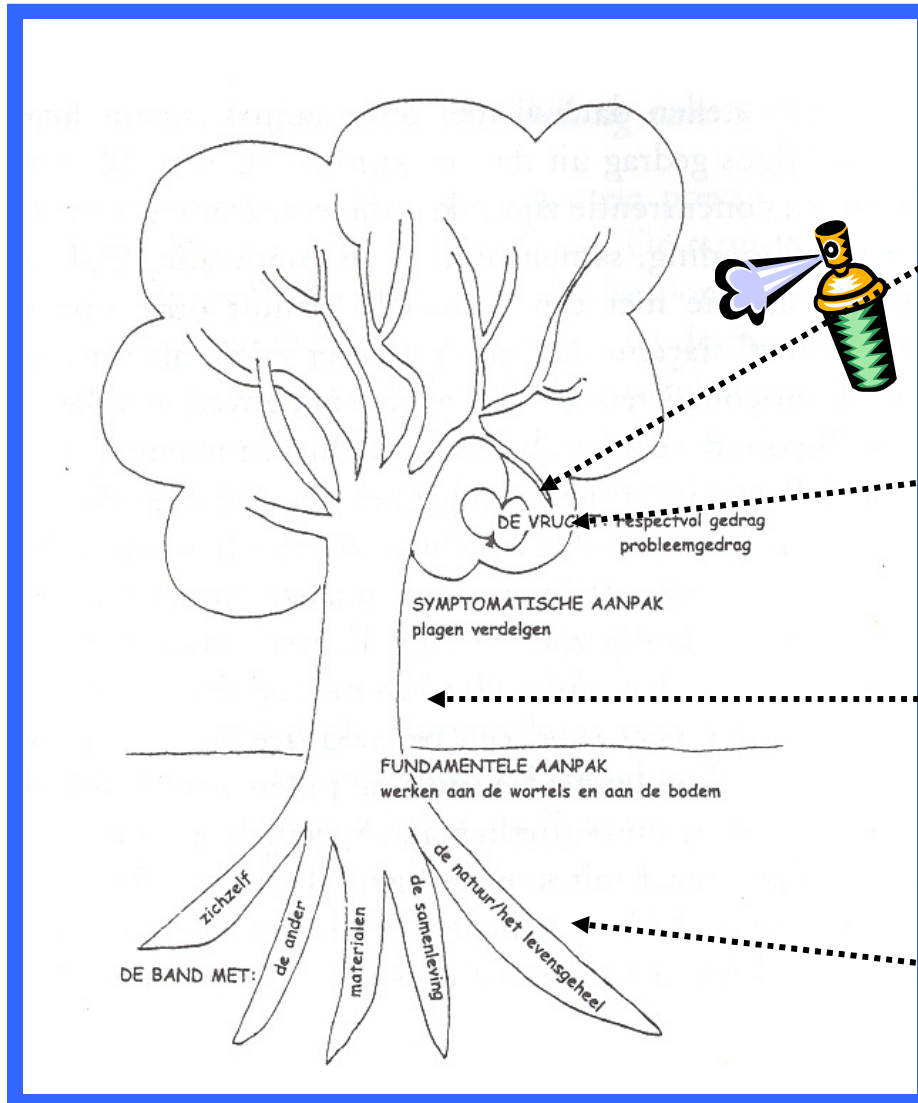
IJsbergmetafoor

Kiezen voor én-én-aanpak: het appelboommodel

(Anouk Depuydt)

Stop! Gedaan ermee! Ik wil dit niet meer zien!

Zo kunnen we erger voorkomen!

Dat helpt in elk geval vooruit!

Dit is tof! Dit doet deugd! Dit legt een goede basis!

5. En wat als er wordt gepest?

In gesprek met de gepeste leerling/ het gepeste kind

- Luisteren ! Luisteren ! Luisteren!
- Gevoelens en beleving erkennen!
- Steun uitspreken en perspectief bieden
- Nabij blijven – deur open houden
- Ruimte laten voor andere communicatievormen (tekenen, boek, klei ...)
- Afstemmen op tempo van het slachtoffer

5. En wat als er wordt gepest?

Wat doe je beter **NIET**?

- Forceren tot gesprek
- Eigen gevoelens voorrang geven (verontwaardiging, boosheid, verdriet, ...)
- Jezelf opdringen als vertrouwenspersoon
- Minimaliseren, banaliseren, ontkennen
- Beschuldigen of schuld introduceren
- Vertrouwen schaden door afspraak te negeren

Wat werkt alleszins?

---

3 positieve adviezen voor gepeste kinderen:

- ✓ *Praat er over – deel je ervaring!*
- ✓ *Een vriendje maakt een wereld van verschil*
- ✓ *'Jullie gepest laat me koud!'*

5. En wat als er wordt gepest?

In gesprek met de pestende leerling/ het pestende kind

- Wees duidelijk: afkeuren van gedrag en motiveren waarom (> regels toelichten)
- Respect voor de persoon van de dader!
- Ook hier: luisteren!!!
- In voeling brengen met beleving slachtoffer (empathie versterken)
- Consequenties van het pestgedrag niet uit de weg gaan

5. En wat als er wordt gepest?

- Alternatieven (helpen) zoeken
- Blijven steunen en stimuleren
- Aangeven wat van de dader wordt verwacht (stop ermee, iets goed maken, signaal naar gepeste, signaal naar klik/klas/groep)
- Initiatief bij de dader laten
- Afspraak vastleggen + terugkomgesprek

*Basisscenario voor adequate hulpverlening bij pesten **op school***

- Laagdrempelige meldpunten
- Vanuit melding en veiligstelling naar 'gerichte observatie'
- Incident als opstap naar diepgaande interventie
- In gesprek met de betrokken kinderen en met hen tot afspraken komen
- Ouders informeren en zo nodig nauwer betrekken
- Interventie op individueel en/of klasniveau en/of schoolniveau
- Opvolggesprekken en volgehouden contact tussen school en thuis (ieder is 'meester' op zijn terrein)
- Externe hulp inroepen als het probleem te zwaar weegt

Besluit:

school en ouders op één lijn!

- Eerste zorg: veiligheid en vertrouwen
- Tweede zorg: verantwoordelijkheid opnemen en schade herstellen
- Derde zorg: herhaling of erger voorkomen
- Vierde zorg: er over waken dat men tot een betere (gedeelde) situatie komt

*Hartelijk dank voor jullie
aandacht en medewerking!*
